



## Frågor och svar om anmälningsplikten

Här beskriver vi hur Socialstyrelsen anser att 38 § i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd ska tolkas.

Det här är Socialstyrelsens bedömningar och tolkningar. I ett enskilt ärende måste kommunens miljönämnd göra en egen bedömning utifrån omständigheterna i det aktuella ärendet. Rättspraxis saknas i dagsläget. I slutändan är det miljödomstolarnas domar som avgör tillämpningen.

Våra bedömningar är indelade enligt:

[Övergripande frågor](#)

[Ägarförhållanden](#)

[Ändring av verksamhet eller lokal](#)

[Stickande/skärande verksamheter](#)

[Skolor/förskolor](#)

### Övergripande frågor

#### **Vad innebär anmälningsplikten enligt 38 § i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd i och med att verksamheten ska anmälas (innan 1 jan 2008 skulle lokalen anmälas)?**

Begreppet verksamhet innefattar både själva lokalen och den verksamhet man utför i lokalen. Det medför att även till exempel ambulerande verksamheter innefattas.

#### **Gäller förordningen (1998:901) om verksamhetsutövers egenkontroll för de anmälningspliktiga verksamheterna enligt 38 § i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd?**

Ja, egenkontrollförordningen gäller för dessa verksamheter.

#### **Vad har miljönämnderna för tillsynsansvar för verksamheter som inte är anmälningspliktiga efter den 1 januari 2008?**

Enligt 45 § i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd ska kommunerna ägna särskild tillsyn åt en mängd olika byggnader, lokaler och anläggningar. I denna tillsyn ingår verksamheter som tidigare var anmälningspliktiga, men som efter den 1 januari 2008 inte längre är det i och med ändringen av 38 § i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Detta gäller till exempel vårdlokaler, samlingslokaler, hotell och hygienisk behandling som massage och solarier. Miljönämnderna bör anpassa denna tillsyn utifrån en riskbedömning vad gäller människors hälsa. Myndigheten har möjlighet att avgiftsbelägga denna tillsyn, med timtaxa eller fast årlig avgift. Förordningen (1998:901) om verksamhetsutövers egenkontroll gäller inte för dessa lokaler och anläggningar. Däremot ska den som bedriver en verksamhet fortlöpande planera och kontrollera verksamheten för att motverka olägenheter för människors hälsa och miljö, enligt 26 kap 19 § miljöbalken.

**Vad händer om man öppnat en verksamhet utan att ha anmält det till myndigheten?**

Verksamhetsutövaren måste skicka in en anmälan till miljönämnden sex veckor innan verksamheten ska sätta igång. Har en verksamhet öppnat utan föregående anmälan ska nämnden besluta om en miljösanktionsavgift.

Från och med den 1 januari 2007 gäller förändrade regler om miljösanktionsavgifter. En viktig ändring är att miljösanktionsavgiften kan påföras även för andra än näringsidkare.

**Om inte miljönämnden hört av sig efter att anmälan skickats in, får verksamheten starta ändå?**

En anmälan ska skickas in sex veckor innan verksamheten påbörjas. Om miljönämnden inte hör av sig kan verksamheten öppna sex veckor efter det att anmälan skickats in.

**Ägarförhållanden****Vad gäller för anmälningsplikten då samma bolag har flera verksamhetsställen?**

En anmälan ska lämnas för varje verksamhet, det vill säga varje adress eller lokal och det man gör i respektive lokal.

**Vad gäller vid ägarbyte av en verksamhet?**

Om den nya ägaren tar över den tidigare ägarens enskilda firma, handelsbolag eller liknande behöver verksamheten inte anmälas. Detta förutsätter dock att:

- verksamheten är anmäld sedan tidigare
- den nya ägaren ägnar sig åt samma typ av verksamhet som tidigare
- inga större ändringar görs i lokalen som kan medföra risk för människors hälsa

Vid ägarbyte bör den nya verksamhetsutövaren upplysa myndigheten om att ägarbyte skett. Uppgifter om ägar- och ansvarsförhållanden omfattas av egenkontrollen. Miljönämnderna kan använda 26 kap 21 § i miljöbalken för att kräva in uppgifter om verksamheten.

Om en ny verksamhetsutövare startar en verksamhet i en lokal där en liknande verksamhet bedrivits innan, utan att ta över tidigare ägares enskilda firma, är detta alltid anmälningspliktigt.

**Om en verksamhet varit vilande ett tag, behöver verksamhetsutövaren göra en ny anmälan då man öppnar upp verksamheten igen?**

En anmälan ska alltid göras om det rör sig om en helt ny verksamhetsutövare, se fråga ovan. Är det samma ägare som tidigare måste miljönämnden göra en bedömning i det enskilda fallet. Faktorer som avgör är hur länge verksamheten varit vilande, vad som hänt i lokalerna sedan den användes för anmäld verksamhet samt vad som hänt i omgivningarna.

**Vad gäller då man har flera verksamhetsutövare i samma lokal?**

Varje verksamhetsutövare ska anmäla sin egen verksamhet, även om de ägnar sig åt samma typ av

verksamhet.

## Ändring av verksamhet eller lokal

### Är utökning eller ändring av en verksamhet anmälningspliktig?

Socialstyrelsen bedömer att verksamheten ska anmälas om ändringen av lokalen eller verksamheten är så stor att det kan medföra risk för människors hälsa. Till exempel ska en verksamhet som expanderar med nya byggnader anmälas eftersom vi anser detta vara en stor ändring i verksamheten.

Om en tatuering utökar sin verksamhet genom att anställa ytterligare en tatuering är detta normalt inte anmälningspliktigt. Det är inte heller anmälningspliktigt om en förskola utökar antalet förskolebarn i befintliga lokaler.

Miljönämnden måste i varje enskilt fall göra en bedömning om en ändring eller utökning av verksamheten kan anses tillräckligt stor för att en ny anmälan ska krävas.

### Om en verksamhet flyttar till en ny lokal, behöver verksamheten anmälas då?

Ja, verksamheten ska anmälas igen eftersom nya lokaler ska användas.

## Stickande/skärande verksamheter

### Vad menas med blodsmitta?

Med blodsmitta menas smittämnen som överförs med blod till annan persons blod, direkt eller via slemhinna. Smittämnet kan ge upphov till en infektion hos mottagaren. Exempel på mikroorganismer som kan spridas som blodsmitta är hepatit B- och C-virus samt HIV-virus.

### Vad gäller generellt för stickande/skärande verksamheter och anmälan?

Alla verksamheter där man använder redskap som ska penetrera huden och som medför risk för blodsmitta är anmälningspliktiga. Vid hygienisk behandling som exempelvis fotvård, piercing, och tatuering kan blodsmitta överföras via otillräckligt smittrenade instrument. En hårfrisör som av misstag skulle kunna klippa någon med saxen räknas inte som anmälningspliktig eftersom penetrering av huden inte är avsikten med behandlingen.

Socialstyrelsen gör följande bedömningar vad gäller anmälningsplikten för nedanstående behandlingar:

- Rakning med kniv och hyvel är inte anmälningspliktigt, eftersom avsikten med behandlingen inte är att penetrera huden.
- Diatermi är inte anmälningspliktigt. Visserligen införs en tunn nål ner i hårsäcken, men vi bedömer risken för blodsmitta vara minimal eftersom man bränner bort hårsäcken.

### Vad gäller för håltagning där man använder sterila engångskassetter?

Anmälningsplikten gäller inte sådana verksamheter där man vid håltagning (till exempel av öron) enbart

använder ett sterilt smycke som sitter i en engångskassett och där smycket inte vidrörs med händerna. Socialstyrelsen anser att risken för blodsmitta är minimal med denna metod.

#### **Är akupunktur anmälningspliktig?**

Ja, akupunktur är anmälningspliktig verksamhet. Enda undantaget är akupunktur som utförs av personal legitimerade enligt lagen (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område. Socialstyrelsen har ansvar för tillsynen över legitimerad personal inom hälso- och sjukvården.

#### **Många hudvårdare använder lansetter i sina behandlingar, gör kosmetisk tatuering med speciella nålar samt utför diatermi. Är dessa verksamheter anmälningspliktiga?**

Anmälningsplikten omfattar alla verksamheter där man använder skärande och stickande redskap och där det finns risk för blodsmitta. Om man använder lansetter för till exempel borttagning av vita fläckar (milier) samt om man utför tatuering med nålar är detta anmälningspliktigt. Diatermi bedömer Socialstyrelsen inte vara anmälningspliktigt. Visserligen införs en tunn nål ner i hårsäcken, men vi bedömer risken för blodsmitta vara minimal eftersom man bränner bort hårsäcken.

#### **Behöver fotvård och pedikyr anmälas?**

All vård av fötter där man använder stickande/skärande verktyg som till exempel skalpeller, samt där det finns risk för blodsmitta ska anmälas. Det gäller även pedikyr om verksamhetsutövaren använder stickande/skärande verktyg och penetrerar huden med dessa.

#### **Ska medicinsk fotvård anmälas?**

Det finns ingen vedertagen definition på medicinsk fotvård. Medicinsk fotvård innebär att verksamhetsutövaren erbjuder behandlingar för medicinskt känsliga kunder som till exempel diabetiker. All fotvård, inklusive sådan som kallas för medicinsk fotvård, där man använder stickande/skärande verktyg som till exempel skalpeller, ska anmälas.

#### **Är kroppsmodifiering anmälningspliktig?**

Ja, kroppsmodifieringar där man använder stickande/skärande verktyg och som medför risk för blodsmitta ska anmälas till miljöförvaltningen. Med kroppsmodifiering menas en bestående eller temporär modifiering av kroppen som inte har medicinska orsaker. Olika typer av kroppsmodifiering är till exempel ärrbildning, brännmärkning, implantat under huden och kluven tunga.

#### **Är laserbehandling anmälningspliktig?**

Laserbehandling kan visserligen vara skärande verksamhet, där huden penetreras, men kan inte medföra risk för blodsmitta. Laser är därför inte anmälningspliktig. Kosmetisk laserbehandling räknas som yrkesmässig hygienisk behandling som miljönämnderna har tillsyn över enligt 45 § i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Om laserbehandlingen utförs av personal legitimerade enligt lagen (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område är det Socialstyrelsen som har ansvar för tillsynen över denna verksamhet.

Strålsäkerhetsmyndigheten utfärdar föreskrifter om lasrar samt beviljar tillstånd för användning av lasrar. Strålsäkerhetsmyndigheten har för närvarande inga restriktioner för kosmetisk användning av laser och andra ljuskällor med liknande effekt, till exempel IPL, intense pulsed light. Mer information på [Strålsäkerhetsmyndighetens webbplats](#).

## Skolor/förskolor

### **Ska vuxenutbildningar, till exempel universitet, anmälas?**

Vuxenutbildningar är inte anmälningspliktiga efter den 1 januari 2008 i och med ändringen av 38 § i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Anmälningsplikten gäller undervisningsverksamhet för barn upp till 18 år, inklusive gymnasieskola.

### **När ska en utökning av skolverksamhet anmälas?**

En anmälan ska göras vid nyetablering eller när verksamheten ändras så pass mycket att det är av betydelse för människors hälsa och miljön. Anmälningsplikt gäller till exempel om en skola expanderar med nya byggnader. Om en skola påbörjar förskoleverksamhet i sina lokaler är detta anmälningspliktigt eftersom det är en annan typ av verksamhet. Detta gäller också om man startar ett fritidshem i en redan anmäld verksamhet.

### **Vad gäller om samma skollokaler har flera huvudmän?**

En anmälan ska göras för respektive huvudman. Om till exempel en befintlig kommunal skola inhyser en friskola med annan huvudman än kommunen ligger ansvaret hos olika huvudmän och de ska då göra varsin anmälan.

### **Vad gäller för skolor som inte anmälts tidigare, men som funnits i bruk i många år?**

Skolor och förskolor blev anmälningspliktiga med miljöbalkens införande 1999. Anmälningsplikten gäller inte retroaktivt. Befintliga gamla skolor som startade sin verksamhet innan 1999 behöver därför inte anmäla sin verksamhet till myndigheten retroaktivt.

### **Ska en lokal som används av dagbarnvårdare som samlingsplats för barnen någon eller några gånger i veckan anmälas?**

Förskoleverksamhet är anmälningspliktig verksamhet, men familjedaghem (dagbarnvårdare) är undantagna eftersom de bedrivs i hemmiljö. Om flera dagbarnvårdare går samman och hyr en lokal för att bedriva förskoleverksamheten blir situationen annorlunda. Om huvuddelen av den dagliga verksamheten bedrivs i den hyrda gemensamma lokalen, det vill säga lek, pedagogisk verksamhet, mat och vila, är det en anmälningspliktig förskoleverksamhet. Om man enbart träffas kortare stunder några gånger i veckan i lokalen bör verksamheten inte betraktas som anmälningspliktig. Lokalen kan dock räknas som en samlingslokal som miljönämnden har tillsyn över enligt 45 § i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

#### **Mer information**

[Anmälningspliktiga verksamheter](#)

### Kontakt

[Moa Carlsson](#), miljöjurist  
tel. 075-247 37 94

Uppdaterad: 27 mars 2009

[\[Ämnen\]](#) [\[Hälsoskydd\]](#) [\[Regelverk\]](#)

---

Har du frågor eller synpunkter? Läs om [webbplatsen](#) eller [kontakta oss!](#)